

به نام خدا

سیستم‌های عامل - گروه ۱ (نیم‌سال دوم ۹۹-۴۰۰)

پروژه پایان‌ترم درس سیستم عامل

پیاده‌سازی ریسمان برای xv6

xv6 threads

آخرین تاریخ بارگذاری پاسخ در courses:

ساعت ۲۳:۵۹ روز ۲۸ تیر ۱۴۰۰ (این تاریخ حقیقتاً قابل تمدید نیست)

مقدمه

معمولاً یادگیری مبحث مهمی مانند سیستم عامل وقتی کامل می‌شود که برخی از مباحث آن را بر روی یک سیستم عامل آموزشی پیاده‌سازی کنید. در دانشگاه‌های مطرح دنیا از سیستم عامل xv6 به همین منظور استفاده می‌شود. شما نیز در این پروژه با سیستم عامل xv6 آشنا شده و سپس ریسمان یا thread را بر روی آن پیاده می‌کنید.

بخش مقدمه

این بخش برای این است که شما با xv6 آشنا شوید و یک فراخوانی سیستم مثالی (example system call) به آن اضافه کنید و در یک برنامه سطح کاربر، آن را فراخوانی کنید. دقت کنید که انجام حداقل این بخش بهتر از انجام ندادن کل پروژه است. ویدئوهایی در سایت درس قرار داده شده است که شما را برای دانلود کد xv6، کامپایل و اجرای آن راهنمایی می‌کند (کد xv6 در سایت درس نیز قرار داده شده است). توصیه اکید تیم درس ایجاد یک ماشین مجازی لینوکس و انجام کار بر روی آن است. بنابراین برای بخش اول، کافی است با نحوه کامپایل و اجرای xv6 آشنا شوید و فراخوانی سیستمی hello world را به آن اضافه کنید و در یک برنامه سطح کاربر آن را فراخوانی کنید.

بخش اصلی

شما در این پروژه ریسمان سطح هسته یا `kernel thread` را برای `xv6` پیاده‌سازی می‌کنید. به این منظور، بایستی که چهار فراخوانی سیستمی زیر پیاده‌سازی شوند:

- `int clone(void *stack)`
- `int lock(int *l)`
- `int unlock(int *l)`
- `int join()`

همچنین لازم است که یک تابع سطح کاربر با امضای زیر را پیاده‌سازی کنید که به عنوان تابع پوششی `clone` ایفای نقش می‌کند و هدف از آن آسان‌تر کردن استفاده از `clone` است.

- `int thread_create(void (*fn) (void *), void *arg)`

توجه: کدنویسی خود را از کد پایه و ساده‌ترین حالت شروع کنید و کار خود را با پیاده‌سازی مدیریت فضای حافظه پیچیده، دشوارتر نکنید. دقت کنید که ما نتیجه کار شما را به شکل `end-to-end` ارزیابی می‌کنیم و بنابراین حتماً بایستی که ریسمان سطح هسته پیاده شده باشد و به درستی کار کند تا بتوانید نمره کامل پروژه را بگیرید و سپس روی نمره اضافه آن تمرکز کنید.

همه توابعی که بیان شدند، در صورت رخداد خطائی در حین اجرای آنها، مقدار 1- را به عنوان خروجی برمی‌گردانند. جدول زیر مقادیر بازگشتی این توابع در صورت موفقیت اجرای آنها را نشان می‌دهد.

نام تابع	مقدار خروجی
Lock and unlock	0
clone, join, and thread_create	شناسه ریسمان یا thread ID

اولین و احتمالاً سخت‌ترین گام پروژه نوشتن و عملیاتی کردن تابع `clone` است. این تابع بسیار شبیه به `fork` عمل می‌کند با این تفاوت که در این تابع به جای کپی کردن فضای ادرس به یک `page directory` جدید، تابع `clone` وضعیت پردازنده جدید را به گونه‌ای مقداردهی اولیه می‌کند که پردازنده فرزند و پردازنده پدر فضای ادرس را به اشتراک بگذارند (به عبارت دیگر از یک `page directory` مشابه استفاده نکنند). اگر `clone` به این شکل نوشته شود، دو پردازنده فضای حافظه را به اشتراک خواهند گذاشت و این دو عملاً ریسمان هستند.

اگرچه دو ریسمان پدر و فرزند فضای ادرس را به اشتراک می‌گذارند، هر کدام به یک پشته (`stack`) جداگانه نیاز دارند. فضای پشته جدید احتمالاً با استفاده از `malloc` تخصیص داده می‌شود. به عنوان مثال فرض کنید که ریسمان T1 یک کپی از خود به عنوان T2 را ایجاد می‌کند. T1 ابتدا حافظه‌ای به اندازه یک صفحه که `page-aligned` است را به پشته T2 اختصاص داده و اشاره‌گر به آن را به فراخوانی سیستمی `clone` ارسال می‌کند. از طرفی دیگر، فراخوانی سیستمی `clone` پشته ریسمان T1 را به این نقطه از حافظه کپی می‌کند و

ثبات‌های پشته و پایه T2 (stack and base registers) را تغییر می‌دهد تا از پشته جدید استفاده کند. به این نکته ریز و جالب دقت کنید که T2 باید از سابقه اجرای T1 مطلع باشد و این است که به آیت‌های موجود در پشته T1 به عنوان مقدار اولیه پشته جدید خود نیاز دارد. پر واضح است که استفاده از فضای هیپ (heap) متعلق به T1 به عنوان پشته T2 کمی عجیب است، با این حال پیاده‌سازی این بخش با استفاده از روش‌های دیگر، وقت زیادتری از شما خواهد گرفت.

تابع `thread_create` وظیفه تسهیل استفاده از `clone` را برعهده دارد و اشاره‌گر به یک تابع و ارگومان‌های ریسمان را به عنوان ورودی می‌گیرد. این تابع بایستی که کارهای زیر را انجام بدهد:

- یک فضای `page-aligned` را به پشته جدید اختصاص دهد.
- فراخوانی سیستمی `clone` را صدا بزند که `thread ID` را به پدر بر می‌گرداند.
- در ریسمان فرزند، `thread_create` باید اشاره‌گر به تابع ارسالی را صدا زده و ارگومان‌های ارسالی به عنوان پارامترهای ورودی در اختیار این تابع قرار دهد.
- هنگامی که اجرای تابع ارسالی به اتمام رسید، `thread_create` بایستی که پشته را خالی کرده و `exit` را صدا بزند.

دقت کنید که تابع ارسالی به `thread_create` تنها بایستی که با دستور `return` به اجرای خود پایان دهد و از `exit` استفاده نکند. در غیر این صورت، `thread_create` فرصت خالی کردن فضای استفاده شده به عنوان پشته ریسمان فرزند را نخواهد یافت (در مرحله قبلی ریسمان پدر از فضای `heap` خود صفحه‌ای را برای پشته فرزند اختصاص داد).

`join` فراخوانی سیستمی دیگری است که شما پیاده‌سازی می‌کنید. این فراخوانی سیستمی بسیار شبیه به فراخوانی سیستمی `wait` در `xv6` است. `join` منتظر می‌ماند تا اجرای ریسمان فرزند تمام شود و `wait` منتظر می‌ماند تا پرده/زهر فرزند تمام شود.

فراخوانی‌های سیستمی `lock` و `unlock` باید رفتار نرمال خود را داشته باشند. هر کدی که از این فراخوانی‌ها استفاده می‌کند بایستی که ابتدا یک متغیر `lock` را به 0 مقداردهی کند. از طرف دیگری ریسمانی که منتظر به بدست آوردن یک `lock` است بایستی که به حالت `sleep` برود و استفاده از مکانیزم `spin` قابل قبول نیست. واضح است که در پیاده‌سازی `unlock` بایستی یکی از ریسمان‌های در حال `sleep` را از خواب بیدار کنید تا `lock` را در اختیار گیرد. دقت کنید شما در تئوری همه این مفاهیم را آموخته‌اید.

شما همچنین بایستی کدهایی را برای تست پیاده‌سازی خود بنویسید. تدریس‌اران نیز تست‌هایی را خواهند نوشت و انتظار می‌رود که پیاده‌سازی شما همه این تست‌ها را با موفقیت پشت سر بگذارد.

بخش نمره اضافی

1) وقتی که یک ریسمان `clone` می‌شود، ریسمان جدید و ریسمان قدیمی باید توصیف‌گرهای فایل یکسان (same file descriptors) داشته باشند (این بخشی از پروژه اصلی شما است). با کار اضافی، شما

باید قابلیت را فراهم کنید که وقتی که یک ریسمان یک توصیفگر فایل را باز می‌کند، این توصیفگر فایل جدید باید برای همه ریسمان‌های دیگر قابل رویت باشد.

2) برنامه `init` پردازش‌های زامبی را جمع‌آوری می‌کند. *پردازهای زامبی* است که پردازش پدر بدون فراخوانی `wait` دستور `exit` را اجرا کرده است. شما بایستی که `init.c` را تغییر دهد تا *ریسمان‌های زامبی* را جمع‌آوری کند. ریسمانی زامبی است که پدرش بدون فراخوانی `join` دستور `exit` را اجرا کرده است.

راهنمایی

در حالت عادی ریسمان‌های متعلق به یک پردازش (`process`) بایستی که `process id` یکسان داشته باشند. با این وجود در این پروژه اشکالی ندارد که `getpid` برای ریسمان‌های متعلق به یک پردازش مقادیر متفاوتی را برگرداند. در واقع شما می‌توانید از `pids` به عنوان `thread IDs` استفاده کنید تا بتوانید با کمینه تغییرات، پیاده‌سازی خود را انجام دهید.

شما بایستی اطمینان حاصل کنید که در هنگام اجرای `exit` توسط یک ریسمان، پیاده‌سازی شما جدول صفحه (`page table`) این ریسمان را در صورت وجود دیگر ریسمان‌هایی که به این جدول صفحه اشاره می‌کنند، آزاد (`free`) نمی‌کند. یک روش مناسب برای پیاده‌سازی این نیازمندی بسیار کلیدی، استفاده از مکانیزم شمارش ارجاعات یا `reference counting` است. با این حال شما می‌توانید از یک روش سریع دیگر نیز استفاده کنید. در روش دوم ابتدا جدول پردازش (`process table`) اسکن می‌شود تا تنها اگر ارجاع دیگری به جدول صفحه پیدا نشد، جدول صفحه در نتیجه اجرای `exit` آزاد شود. طبیعی است که برای فهم کامل این بخش‌ها نیاز به مطالعه بیشتری خواهید داشت و تیم درس نیز آماده پاسخگویی به سوالات شما است.

وقتی که `lock` و `unlock` را پیاده‌سازی می‌کنید، فراخوانی‌های `sleep` و `wakeup` در `proc.c` می‌توانند به کمک شما بیایند.

موردی که بایستی خیلی به آن دقت کنید گسترش فضای ادرس توسط یک ریسمان متعلق به یک پردازش چند-ریسمانی است. کد مرتبط با این بخش را به دقت مطالعه و دنبال کنید و ببینید که در کجاها به قفل (`lock`) نیاز است و چه موارد دیگری بایستی که بروز شوند تا گسترش فضای ادرس برای یک پردازش چند-ریسمانی به درستی انجام شود.

تکمیل تابع `clone` به صورت افزایشی دشوار است. دو مورد مشکل که شما بایستی آن را به درستی انجام دهید عبارتند از: ۱) جلوگیری از حالت رقابت یا `race condition` در هنگام گسترش فضای آدرس و ۲) آزاد (`free`) نکردن جدول صفحه (`page table`) تا وقتی که تمامی ریسمان‌های متعلق به یک پردازش به اتمام برسند. توصیه ما این است که کار خود را از یک کد ساده (مانند لینک زیر) که این دو مشکل را با گسترش ندادن حافظه و `exit` نکردن دور می‌زند، شروع کنید.

<http://pages.cs.wisc.edu/~cs537-3/Projects/threads.c>

نحوه تحویل پروژه

- گزارش پروژه (شامل خروجی تمامی تست‌ها) و فایل‌های اضافه شده یا تغییر داده شده در xv6 را در قالب یک فایل zip با نام `project_report_group_id_sid1_sid2.zip` بارگذاری کنید.
- پروژه دارای تحویل به صورت آنلاین است و توضیح کد و توضیح عملکرد سیستم عامل پرسیده می‌شود و **بخش مهمی/از نمره** را در بر می‌گیرد. پس ضروری است که همه اعضای گروه به xv6 و پیاده‌سازی انجام شده تسلط داشته باشند.
- با توجه به انجام پروژه به شکل گروهی، تعداد commit های هر فرد باید متناسب باشد و خود گیت در حین تحویل چک می‌شود.
- لازم به ذکر است که تمامی پروژه‌ها پس از تحویل بررسی می‌شوند و هرگونه شباهت، به منزله نمره 0 برای تمام پروژه و تمرین‌ها خواهد بود.

موفق باشید

تیم تدریسیاری درس سیستم عامل